

466: Türkiye Devletinin ve Halkının Hükmü

Tarık Ebu Abdullah

29 Oca, 2020

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Esselamu aleykum ve rahmetullah. Kıymetli şeyhimiz Tarık Ebu Abdullah Allah sizi mubarek kılsın. Razi olacağı fetvalar verdirdin ve batıldan muhafaza etsin. Birçok ulemanın kavlinde "Küfrün hakim olduğu belde halkı müslüman olsa da darul küfürdür" diye geçiyor. Türkiyeye kimileri darul murakkeb diyor. Oysa Türkiyede alenen ve tamamen kavaniyye ve almaniyye hakimdir. Lakin biz biliyoruz ki dârın küfür dârı olması şa'bın küfür hükmü almasını lüzum etmez. Türkiyenin dar olarak ve şa'b olarak hükmü nedir ? Allah sizi hayırla mükafatlandırın.

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullah. Hamd Allah'a mahsustur.

Değerli kardeşim, Allah cümlemizden kabul buyursun, salih ve katında makbul amellere muvaffak kılsın. Âmin.

Sonra, muhterem kardeşim. Türkiye dâr itibariyle dâru'l-küfür'dür ve halkı itibariyle dâru'l-mürekkep'tir. Bu iki söz münakız değildir. Çünkü senin dediğin gibi Türkiye'nin idaresi kâfirdir. Ve dârın hükmü idarenin hükmüdür. Halka bu manada itibar edilmez. Es-Serahsi (*rahimehullah*) şöyle der: "*Ebu Yusuf ve Muhammed'den rahimehumallah şöyle gelmiştir: Şirk hükümlerini izhar ederlerse dârları dâru'l-harp olmuştur. Çünkü bir yerin bize veya onlara nispet edilmesi o yerde mevcut güce ve galibiyete göredir. Bunun için her ne yerde şirk hükümleri zahir ise orada güç müşriklerin elindedir ve dârları da dâru'l-harp'tır. Ve her ne yerde İslam hükümleri zahir olursa orada güç Müslümanların elindedir.*"[1](#)

Ve Ebu Muhammed İbn-i Hazm (*rahimehullah*) şöyle der: "*Dâr ancak onda galip ve hâkim (egemen) olana ve ona sahip olana nispet edilir.*"[2](#)

Diğer taraftan halkın hükmü zorunlu olarak idarenin hükmüyle aynı değildir ve dârın hükmüne de tabi değildir. Bilakis idare kâfir ve halk Müslüman olabilir. Veya idare Müslüman ve halk kâfir olabilir. Veya idare ve halk aynı hükümde olabilir.

Bu bahiste çok önemli hususlardan birisi halkın umumen hükmüyle halkı oluşturan fertlerin hükmü zorunlu olarak aynı olmamasıdır.

Halkın umumuna hüküm verirken ya galibiyete göre veya tebeyyet ile veya aslı istishab ederek veya zahire göre veya eksere göre hüküm verilir. Ama

halktan muayyen bir ferde, ondan malum olana göre hüküm verilir. Bu bahsin teferruatına burada girmek istemiyorum. Ancak benim doğru olduğunu inandığım Türkiye halkına izhar ettiğine göre hüküm vermek olduğudur. Yani halktan kim neyi izhar ediyorsa ona göre hüküm alır. İzhar ettiği İslam ise zahiren müslümandır. İzhar ettiği küfürse zahiren kâfirdir.

Türkiye halkına bakıldığında değişik dini kimliklere haiz olan kesimlerden müteşekkil olduğu görülmektedir... Müslümanlar, nasraniler, yahudiler, kemalistler, demokratlar, faşistler, komünistler, ateistler, kabirciler, laik ve liberal islamistler vs. Özetle Türkiye halkı müslüman, kâfir ve kendisini İslam dinine nispet eden üç ana topluluktan oluşmaktadır. Bundan dolayı karışık bir halktır. Halkın hükmü için sadece müslümanların varlığını esas alsak, halkın içinde varit olan kâfirleri de İslam'a idhal etmiş oluruz; sadece kâfirleri esas alsak varit olan müslümanları da İslam'dan ihraç etmiş oluruz. Dolayısıyla iki yönde de mutlak ifade kullanmak doğru değildir. Zira *"Tebiz'e (bazısını diğerinden ayırmaya) kabil olmayanda, bazısını kabul etmek hepsini kabul etmektir ve bazısını ıskat etmek hepsini ıskat etmektir."* Türkiye halkı müslümandır demek ne kadar yanlış ise, Türkiye halkı kâfirdir demek de o kadar yanlıştır. Bilakis Türkiye halkı mürekkep, yani karışık bir halktır. Dolayısıyla efradına mutlak hüküm verilmez, her ferde izhar ettiği söz ve amellere göre hüküm verilir.

Bu görüşün aslı İmam Ebu'l-Abbas ibni Teymiyye (*rahimehullah*)'ın Mardin halkına verdiği fetvasıdır. (*Rahimehullah*)'a Mardin beldesi hakkında şöyle bir soru soruldu:

"Mardin savaş beldesi midir veya barış beldesi midir? Mardin'de ikamet eden bir Müslümanın oradan İslam beldesine hicret etmesi vacip midir, değil midir? Eğer hicret vacip ise ve hicret etmiyorsa ve canı veya malıyla Müslümanların düşmanlarına yardımcı oluyorsa günahkâr olur mu? Ve böyle bir kişiyi nifakla suçlayan ve yaptıklarından ötürü kötüleyen günahkâr olur mu, olmaz mı?"

Cevaben İmam ibni Teymiyye (*rahimehullah*) şöyle diyor: *"Hamd Allah'a mahsustur. Müslümanların kanı ve malı haramdır... Mardin de olsunlar veya başka bir yerde olsunlar. İslam şeriatın dışına çıkanlara yardım etmekte haramdır, ister bunlar Mardin halkı olsun veya başkaları olsun. Mardin'de ikamet edene gelince, eğer orada dinini ikame etmekten aciz ise hicret etmesi vacip olur. Ama aciz değilse vacip değil müstehap olur. Canları ve mallarıyla Müslümanların düşmanına yardımcı olmalarına gelince bu haramdır. Gizlenmek veya tariz³ veya musanaa⁴ yapmak gibi mümkün olan her türlü yolla bundan imtina etmeleri vaciptir. Bunlara da imkân olmayıp ancak hicret ederek bu harama girmemek mümkünse hicret etmeleri vacip*

olur. Umumen kötölemeleri ve nifak ile suçlamaları helal değildir. Bilakis kötöleme ve nifak ile suçlama Kitap ve Sünnet'te mezkûr olan sıfatların varlığı ile vaki olur. Bunlar Mardin halkından bazılarında ve onların dışında başkalarında da mevcuttur. Savaş diyarı mı barış diyarı mı olmasına gelince, o karışıktır. İki mana da vardır. Müslüman ordunun varlığı sebebiyle İslam ahkâmının icra edildiği barış (İslam) diyarı durumunda da değildir, halkı kâfir olan savaş diyarı durumunda da değildir. Bilakis o üçüncü bir kısımdır. Bu durumda Müslümana hak ettiği şekilde muamele edilir ve İslam şeriatından çikana karşı da hak ettiği şekilde savaşılr.”⁵

Özet olarak İmam ibni Teymiyye (*rahimehullah*) bu fetvasında Mardin beldesi için ordusu ve idaresi Müslüman olmadığı için İslam diyarı da demiyor, halkı asli kâfir olmadığı için harp ve küfür diyarı da demiyor. Bilakis karışık olan ve herkesin izhar ettiğine göre hüküm alacağı bir dârdır diyor. Bu fetvanın ayrıntıları üzerinde burada durmak istemiyorum. Allah celle ve ala bunu ayrı bir yazıda yapmaya muvaffak kılsın. Ama kısa olarak şunları söyleyebilirim:

O zaman Mardin'e hâkim olan Artuklu kolu kendisini hep İslam'a nispet etmiştir. Ancak Moğolların hicri yedinci asırda batı bölgeleri istila ettiklerinde başka birçok bölgelerin hükümdarları gibi onlar da hâkimiyetlerini koruyabilmek için Moğolların itaatine girdiler, maddi ve askeri alanda onlara hizmet ettikler. Moğollar ise ilkin asli müşrik-kâfir Budist, şaman bir topluluktu. Sonra Gazan Han'ın İslam'a girmesiyle İslam dini Moğollar arasında hızla yayıldı ve resmi din olarak kabul edildi ama İslam iddialarını iptal eden birçok nakızlar mevcuttu. Kendilerini İslam'a nispet ediyorlardı ama İslam hükümlerini değil Moğol Han'ı mutlak egemen kabul ediyorlardı. Namaz ve benzeri ibadetler aralarında çok azdı. Bununla beraber şamanist geçmişlerine uygun olan Bâtıncılık çok yaygındı. İslam'ı iddia ediyorlardı ama bununla beraber insanlık tarihinde belki benzeri olmayan bir Müslüman katliamı yapıyorlardı. Haçlılarla Müslüman'lara karşı ittifak ediyorlardı, Beytu'l-Makdis'i haçlıların hakkı görüyorlardı, ne kadar sapık inançlar varsa imkân veriyorlardı, ama Tevhid merkezli İslam diniyle savaşıyorlardı.

Artuklu Mardin melikleri ise İslam'ı iddia etmeleriyle beraber kâfir Moğolların itaatine girmişlerdi. Onların müsaade ettiği kadar İslami ahkâmı tatbik ediyorlardı. Kadılık makamı, fetva makamı, medreseler, külliyeler, camiler, zaviyeler inşa ediyorlardı ve bunlar için gerekli olan zevatı istihdam ediyorlardı ama hâkimiyeti Allah azze ve celle için has kılmak veya vela ve bera gibi İslam şeriatının en mühim emirlerini terk ediyorlardı. Yerel Müslüman halka zulüm ediyorlardı ve Şam topraklarına Moğolların saflarında savaşa çıkıyorlardı. Mardin Moğol İlhanlı İmparatorluğunun bir vilayeti konumundaydı. İlhanlı orduları burayı askeri üst olarak kullanıyorlardı ve İslam

topraklarına askeri hareketlerini buradan düzenleyip gerçekleştiriyorlardı. Başkalarıyla beraber Mardin askerleri de bu askeri hareketlere iştirak ediyordu.

Dolayısıyla Mardin'in egemenlerinin kâfir olduklarını söylemek muhakkak doğru olandır. İster hakiki egemenler olan Moğollar olsun ve ister onların emirlerini tenfiz eden yerel idare ve yerel idarenin siyasi, nizami ve askeri uzantıları olsun. Ama halkın umumunu İmam ibni Teymiyye (*rahimehullah*) istila edilmiş mustazaflar olarak görmüştür.

Binaen aleyh Mardin nüfusu kâfir yöneticilerden ve kısmen kâfir, ama ekseri Müslüman olan halktan müteşekkildi. Ayrıca hem devlet ve hem de halk kendisin İslam'a nispet ediyordu.

Mardin sakinlerinin bu karışık halinden dolayı İmam ibni Teymiyye (*rahimehullah*) mutlak ve umumi hükümlerden sakındırmıştır ve teb'ize (*bazılarını diğerlerinden ayırmak*) ve teferruata gitmiştir. Bunun için "*umumen kötölemeleri ve nifak ile suçlamaları helal değildir. Bilakis kötöleme ve nifak ile suçlama Kitap ve Sünnet'te mezkûr olan sıfatların varlığı ile vaki olur. Bunlar Mardin halkından bazılarında ve onların dışında başkalarında da mevcuttur*" ve "*Bu durumda Müslümana hak ettiği şekilde muamele edilir ve İslam şeriatından çıkana karşı da hak ettiği şekilde savaşılr*" demiştir.

Aynı durum Türkiye halkı için de mevcuttur. Dolayısıyla Türkiye halkı umumen mürekkeptir (*karışıktır*) diyoruz. Türkiye halkının fertlerine gelince her birine ondan malum olana göre hüküm verilir. Yani ya İslam'ı malumdur veya küfrü malumdur. Veya mesturu'l-hal'dır veya meçhulu'l-hal'dır.

İslam'ı malum ise, yani zahiri ve batini adaleti malum ise kendisine İslam hükmünü vermek vaciptir. Veya küfrü malum ise, yani zahiri ve batini adaleti (*İslam'ı*) sakıt olduğu sabit ise kendisine küfür hükmünü vermek vaciptir.

Mesturu'l-hal ve meçhulu'l-hal olana gelince:

Mesturu'l-hal olan kimdir? Mesturu'l-hal zahiren adaleti malum olan ama batini adaleti meçhul olan kişidir. Ebu Amr ibnu's-Salah (*rahimehullah*) şöyle der: "*Meçhul birkaç kısımdır. Birincisi: Adaleti zahiren ve batinen meçhul olan... İkincisi: Batini adaleti meçhul olan ve zahiren adil olan mestur. Bazı imamlarımız şöyle demiştir: Mestur zahiren adil olan ama batini adaleti bilinmeyendir.*"⁶ Şemsuddin ez-Zerkeşi (*rahimehullah*) "*mesturu'l-hal İslam'ı bilinen ve hali meçhul olandır*" der.⁷

Halkın fertlerini taksim ederken mesturu'l-hal derken kast ettiğimiz şudur:

İzhar ettiği söz ve amelleriyle İslam'a intisabı sabit olan, lakin vakaya galip gelen, münteşir şirk veya küfürleri inkâr (*red ve teberri*) ettiği malum olmayan kişidir. Batini adaletin tahakkuku için bu şirk ve küfürleri inkâr etmesi şarttır. Bu hususta İslam'ını söz ve amelleriyle izhar edenin halinin mestur (*gizli, kapalı*) olmasının sebebi, söz konusu şirk veya küfürlerin İslam alameti taşıyıcıların arasında da çok yaygın olmasıdır. Bunun için mestur olanın halinde kani oluncaya kadar zahiri adaletin muktezasından ihtiyaten tevakkuf edilebilir. Bu mestur kişinin İslam'ını ispat etmekle beraber onun arkasında namaz kılmak veya kestiğini yemek gibi zahiren sabit olmuş olan İslam'ın gerektirdiği amellerden tevakkuf edilebilir. Bu bidat olan tevakkuf değildir.

"Bidat olan tevakkuf ile caiz olan tevakkuf arasındaki fark nedir?" diye sorulursa derim ki:

İslam hukukunda hüküm zahire göredir, gizlilikler Allah (*Subhanehu ve Teâlâ*)'ya havale edilir. Dolayısıyla zahirin hilafı sabit olmadığı sürece zahirin iktiza ettiği hükümde tavakkuf etmek caiz değildir. Ehli Sünnet imamları böyle bir davranışı bidat olarak kötülemişlerdir. İmam Ebu'l-Abbas ibni Teymiyye (*rahimehullah*) şöyle der: *"Dört imam ve müslümanların diğer imamların ittifakıyla kişiye beş vakit namazı ve cumayı ve diğer namazları, bidatı ve fıska bilinmeyen kişinin arkasında kılması caizdir. İmama uyması caiz olması için itikadını bilmesi veya onu "akiden nedir" diyerek imtihan etmesi şart değildir. Bilakis mesturu'l-hal olanın arkasında namazını kılar. Fıska veya bidatı bilinen birisi arkasında namaz kılındığında namazın sıhhati hususunda Ahmed'in ve Malik'in mezhebinde meşhur iki görüş vardır. Eş-Şafii ve Ebu Hanife'nin mezhebine göre namazı sahihtir. "Malımı ancak tanıdığıma teslim ederim" deyip ve bununla "malımı tanımadığıma teslim etmediğim gibi tanımadığının arkasında namaz da kılmam" demeyi kastedenin sözüne gelince cahilin sözüdür. İslam imamlarından hiç birisi böyle bir şey dememiştir."*⁸

Ancak kişinin batini adaletinin sakıt olma ihtimali sabit olduğunda⁹, kişinin zahiren adaletini ikrar etmekle beraber zahiri halinin muktezasında tevakkuf etmek caizdir. Hafız ibni Hacer el-Askalani (*rahimehullah*) meçhul ve mestur olan ravilerden gelen rivayetin kabulü mevzusunda iki görüş zikrettikten sonra şöyle der: *"Doğrusu ihtimal¹⁰ taşıyan mesturun ve benzerinin rivayeti ne mutlak olarak reddedilir ve ne de mutlak olarak kabul edilir. Bilakis onun rivayeti (mestur ve benzeri ravinin) halinin netlik kazanmasına mevkuftur. İmamü'l-Harameyn böyle kararlaştırmıştır."*¹¹ Molla Ali el-Kari (*rahimehullah*) bu sözün şerhinde şöyle der: *"(İmamü'l-Harameyn)'e göre bil husus delil olmayan bir şeyde asla itibar ederek ibahetine inanmış olsak ve sonra mestur olan birisi bize haramlığını rivayet etse, ravinin halini tamamıyla araştırıncaya kadar o şeyi helal görmekten geri durmak vaciptir. Dedi ki: Bu onların*

adetlerinden ve davranışlarından maruf olandır. Bu durumda rivayete binaen haramlıkla hükmetmiş değildirler, ancak meselede tevakkuf etmişlerdir. Mubah olanda tevakkuf etmek de ondan uzak durmayı içerir. Bu da bir manada bir yasak olur. Bu yasak şeriatın şu düzenleyici kaidesinden alınmıştır: “Bir işin açık görünür olması için araştırma gerekirse tavakkuf edilir”. Eğer adalet sabit olursa rivayetle hükmedilir.”[12](#)

Ebu Hanife (rahimehullah)’ın da aralarında olan bazı âlimler mesturu’l-halin rivayetini kayıtsız kabul etmişlerdir. Molla Ali el-Kari (rahimehullah) şöyle der: “Denildi ki: Ebu Hanife insanlarda adaletin galip olduğu İslam’ın başlarında bunu kabul etmiştir. Ama bugün fıskın galip geldiği için muhakkak bir tezkiye olması lazımdır. Nitekim iki talebesi Ebu Yusuf ve Muhammed de böyle demişlerdir.”[13](#)

İmam Ahmed ibni Teymiyye (rahimehullah) şöyle diyor: “Şu da Ehli Sünnet ve’l-Cemaat’in asıllarındandır: Cumaları, bayram ve cemaat namazlarını kılarlar, Rafizi ve başka bidatçiler gibi Cuma ve cemaati terk etmezler. İmam mestur olduğunda ve kendisinden bir bidat veya fucur sadır olmazsa, dört imam ve diğer imamların ittifakıyla arkasında Cuma ve cemaat namazları kılınır. İmamlardan hiçbiri “sadece batini durumu bilinenin arkasında namaza durmak caizdir” dememiştir. Bilakis müslümanlar mestur müslümanın arkasında namaz kılmaya devam etmişlerdir... Bazı âlimler hevalar çoğalınca sadece tanıdıkları kişilerin arkasında namaz kılmayı istihbaben güzel görmüşlerdir. Mesela Ahmed’in[14](#) bunu sorana böyle cevap verdiği nakledilir. Ama Ahmed “sadece hali bilinenin arkasında namaz sahih olur” dememiştir[15](#). Ve Ebu Amr Osman ibni Merzuk[16](#) Mısır’a geldiği zaman melikleri batını mulhitlerdi ve şialığı izhar ediyorlardı. Bundan ötürü Mısır diyarında bidatler çoğalmıştı ve galip gelmişti. Bunun için ibni Merzuk (rahimehullah) arkadaşlarına sadece tanıdıkları kişilerin arkasında namaz kılmayı emretmişti. Vefatından sonra Salahuddin gibi sünni melikler Mısır’ı fethettiler ve sünnet zahir oldu ve çoğaldı ve galip geldi.”[17](#)

Meçhulu’l-hal olan kimdir? Meçhulu’l-hal zahiri ve batini adaleti malum olmayan kişidir.

Halkın fertlerinden bu kısım kişiler açık alametler izhar etmediklerinden ötürü zahiren ne İslam’a nispet edilmeleri ve ne de şirk veya küfre nispet edilmeleri mümkündür. Bu cins kişiler için bir asıl sabit değilse galibiyet, tebeyyet, eksere veya zahire göre hüküm alırlar. Aslen haklarında İslam, şirk veya küfür hükmü sabit ise istishab yoluyla hüküm alırlar. Çünkü şeri delillerin mertebeleri vardır. Kuran, Sünnet, icma ve kıyas ile hükme vusul mümkün değilse, istishab ile hükme gidilir. Muhammed bin Ali eş-Şevkani

(rahimehullah) şöyle der: “El-Huverizimi¹⁸ Kafi’de şöyle der: “(İstishab) fetvanın son medarıdır. Müftü bir hâdise hakkında sorulduğunda, hükmünü Kitap’tan bakar, sonra Sünnet’ten, sonra İcma’dan ve sonra Kıyas’tan. Bunlarda hüküm bulamazsa istishab’tan alır. Nefiy ve ispatta.”¹⁹

Dolayısıyla aslen hakkında bir hükmün sabit olduğu bir halkın efradın İslam’ı veya küfrü malum değilse ve aynı zamanda İslam veya küfür alametleri de izhar etmiyorsa o zaman istishab ile hüküm alır.

Ancak Türkiye halkı için aslı istishab etmek zahiriyle çeliştiği için mümkün değildir. Dolayısıyla Türkiye halkından birisi için İslam’ı veya küfrü malum değilse veya İslam’ı veya küfrü izhar etmiyorsa hükmünde tevakkuf edilir veya mevcut alametlere göre hüküm alır. Mesela o bölgede ekserin Müslüman olmasından ötürü İslam hükmünü vermek veya o bölgede ekserin kâfir olduğundan küfür hükmünü vermek gibi. Alauddin el-Haskefi (rahimehullah) şöyle der: “Ölülerimiz kâfir ölülerle karışır ve (onları kâfir ölülerden ayıracak) alametler de yoksa eksere itibar edilir.”²⁰

Evet! İhtisar ile bu konuda söyleyeceklerim bunlardır. Hali hazırda Türkiye Cumhuriyeti küfür diyarıdır. Ancak halkı idarenin hükmüyle aynı değil ve tabii değildir. Bilakis karışıktır. Herkese yukarıda geçtiği tafsilat üzere ondan malum olana göre hüküm verilir.

Denilse ki: “Bugün Türkiye halkı olarak tabir ettiğimiz topluluğun ataları Osman radiyallahu anhu döneminden itibaren İslam’a girmeye başlamıştır ve sonra da İslam’dan başka bir dini kendilerine din edinmemişlerdir. Bu durumda Türkiye halkı için asıl olan İslam olmaz mı? Evet! Türkiye halkı için asıl İslam’dır dersen o zaman niye aslı istishab ederek hükmetmedin de zahire göre hükmediyorsun? Hâlbuki asıl yakın ifade eder. Zahir ise şektir. Yakın ise şekle zail olmaz.”

Derim ki: Es-Suyuti (rahimehullah) şöyle der: “En-Nevevi Muhezzeb şerhinde şöyle der: Müteahhir Horasan âlimlerden bir grup asıl ve zahir veya iki aslın tearuz ettiği her meselede iki görüş vardır demişlerdir. Lakin bu zahirinde görüldüğü gibi mutlak değildir. Çünkü bazı meselelerde ihtilafsız zahir ile amel edilir. Mesela iki adilin şahitliği gibi. Nitekim iki adilin şahitliği zan ifade eder. Ama buna rağmen beraetu’z-zimme aslına bakmadan şahitlikleriyle icma ile amel edilir. Veya ceylanın beveli ve buna benzer başka meselelerde olduğu gibi. Diğer bazı meselelerde ise ihtilafsız asıl ile amel edilir. Mesela abdestinin bozulduğunu veya talak verdiğini veya kölesini azat ettiğini zanneden gibi. Veya üç rekât mı dört rekât mı kıldığı hususunda şüphe eden gibi... Tüm bu hallerde ihtilafsız asıl ile amel edilir. Dolayısıyla mevzuda doğru

olan ibnu's-Salah'ın belirlediği şu zabıttır: İki delilin tearuzu halinde olduğu gibi, iki asıl veya asıl ve zahir tearuz ettiğinde tercih yönüne bakmak vaciptir. Eğer tercih etmek mümkün değilse meselede iki görüş olur. Racih olan zahir delilse, ihtilafsız zahir ile hükmedilir. Racih olan asıl delilse, ihtilafsız asıl ile hükmedilir. (En-Nevevi (rahimehullah)'ın sözü burada biter ve es-Suyuti (rahimehullah) devamında şöyle der:) Şu halde mevzu dört kısımdan müteşekkildir:

Bir: Kati surette asıl racih olması. Bunun ölçüsü asıl ile çekişenin mücerret ihtimal olmasıdır.

İki: Kati surette zahir racih olması. Bunun ölçüsü zahirin şeriat tarafından âmil kılınmış bir sebebe mesnet olmasıdır.

Üç: Aslın tercihi daha doğru olması. Bunun ölçüsü mevcut ihtimalin zayıf bir sebebe mesnet olmasıdır.

Dört: Zahirin tercihi daha doğru olması. Bunun ölçüsü (zahirin) güçlü ve munzabıt bir sebebe mesnet olmasıdır."[21](#)

Dolayısıyla asıl daima zahire mukaddemdir diye bir kaide yoktur. Zira zahir delil kati olduğu durumda ibnu's-Salah (rahimehullah)'ın dediği gibi ve en-Nevevi ve es-Suyuti'nin (rahimehumallah)'ın ikrar ettikleri gibi ihtilafsız asla mukaddemdir. Bu durumda zahir delil katiyetini şeriatın onu asıl üzerinde âmil kılmış olmasından kazanıyor. Ama es-Suyuti (rahimehullah)'ın dördüncü kısım olarak zikrettiğine gelince, ulema arasında ihtilafıdır. Bu manada vaki olan her tearuzda aslı da, zahiri de tercih eden âlimler vardır.

Buna binaen derim ki: Evet! Türkiye halkı ve ataları İslam'a girdiklerinden bugüne kadar İslam'dan başka bir dini kendilerine din edinmemişlerdir. Hatta Kemalistlerin benzeri nadir olan zulümlerine dayanabilmişlerdir ve dinlerini muhafaza etmeyi başarabilmişlerdir. Ancak bu durum Türkiye halkının bugün sergilediği hakikati değiştirmiyor. Aslen iddia ettikleri İslam ile izhar ettikleri esastan bir birine zıt ve mütenakızdır. Başta Allah azze ve celle'nin indirdikleriyle hükmetmeyenleri ve bunun yerine kendi kanunlarını teşri edenleri, bu beşeri kanunlara itaat etmeyenleri cezalandıranları desteklemeleri ve tabi olmaları, İslam'ın kati ve inkârı küfür olan delillerle sabit olan ibadetleri çoğunlukla terk etmeleri, kati ve inkârı küfür olan delillerle sabit olan haramların işlenilmesini çoğunlukla kabul etmeleri, en azından müsamaha etmeleri, aralarında yaşayan ve sadece İslam'ı izhar edenleri kâfir yönetimle bir olup dışlamaları veya düşmanlık etmeleri ve buna benzer başka aslen iddia ettikleri İslam'a esastan zıt ve mütenakız davranışları mevcuttur. Zikrettiğim bütün bu davranışlarda asla değil zahire

bakılır. Yani mesela kati delille haram olana helal diyene tabi olana aslen müslümandır denilmez, evet, aslen Müslüman ama yaptığından ötürü kâfirdir denilir. Veya namazı terk edene aslen müslümandır denilmez, muhtar görüşe göre evet, aslen müslümandır lakin namazı terkenden ötürü kâfirdir denilir.

Allah'u A'lem.

[1-](#) El-Mebcut, 10.cüz, 93.sayfa. (Daru'l-Fikr, birinci baskı h.1421)

[2-](#) El-Muhalla, 2107.sayfa. (Beytu'l-efkari'd-devliyye baskısı)

[3-](#) İma etmek, üstü kapalı konuşmak

[4-](#) Sahte, yapmacık davranış

[5-](#) Mecmuu'l-Fetava, 28/135. Daru'l-Cil, h.1418 baskısı

[6-](#) Ulumu'l-Hadisi l'ibni's-Salah, ihtisar ile 111,112.sayfa. Daru'l-Fikr baskısı, h.1425

[7-](#) Şerhu'z-Zerkeşi ala Muhtasari'l-Hiraki, 7.cilt/262.sayfa. Mektebetu'l-Ubeykan, birinci baskı, h.1413

[8-](#) Mecmuu'l-Fetava, 23.cüz/199. Daru'l-Vefa, birinci baskı, h.1418

[9-](#) Yani batini adaletin sakıt olduğu ihtimalini güçlenirden alametlerin mevcut olması. Mesela Diyanet imamlığı yapmak gibi. Her ne kadar sırf Diyanet imamı olması onu İslam'dan ihraç etmese de mevcut muasır şirk ve küfürleri inkâr etmediğine alamettir. Bu zorunlu değildir lakin ihtimali güçlendiren bir alamettir.

[10-](#) Batini adaletin varlığı veya yokluğu muhtemeldir.

[11-](#) Şerhu Şerhi Nuhbeti'l-Fiker, 520.sayfa. Daru'l-Erkam baskısı

[12-](#) Şerhu Şerhi Nuhbeti'l-Fiker, 520.sayfa. Daru'l-Erkam baskısı

[13-](#) Şerhu Şerhi Nuhbeti'l-Fiker, 519.sayfa. Daru'l-Erkam baskısı

[14-*](#) Yani İmam Ahmed bin Hanbel

[15-](#) Yani zahiren Müslüman olanın arkasında namaz sahihtir. Bunun için onun batını halini bilmek şart değildir. Ancak şirk ve bidatler çoğaldığı zamanlarda bazı âlimler bu şirk ve bidatlerden teberi ettiklerini bildikleri kişilerin arkasında namaz kılmayı tercih etmişlerdir.

[16-](#) Meşhur Hanbeli fakihlerindendir. Hicri 564 de vefat etmiştir.

[17-](#) Mecmuu'l-Feteva, ihtisar ile 3/175. Daru'l-Vefa, birinci baskı h.1418

[18-](#) Ebu Muhammed el-Abbasi el-Huverizimi, Şafii fakihlerindendir. Hicri 568 de vefat etmiştir.

[19-](#) İrşadu'l-fuhul, 2.cilt/974.sayfa. (Daru'l-Fazile, birinci baskı h.1421)

[20-](#) Reddu'l-Muhtar, 3.cilt/93.sayfa. (Daru aleml-i-kutub baskısı, h.1423)

[21-](#) El-Eşbehu ve'n-Nezair, ihtisar ile 1.cilt/111-115.sayfa. (Mektebetu Nezzar Mustafa el-Baz, ikinci baskı h.1418)